

april 2014

Informatiekaart

Stappenplan

inkoop Wmo

De informatie in deze kaart is gebaseerd op het wetsvoorstel Wmo 2015 en Jeugdwet. Het wetsvoorstel Wmo 2015 moet nog goedgekeurd worden door de Eerste Kamer.

Aan de totstandkoming van deze publicatie is de grootst mogelijke zorg besteed. Het TransitieBureau kan niet aansprakelijk worden gesteld voor eventuele onjuistheden, noch kunnen aan de inhoud rechten worden ontleend.

Invoering WMO
www.invoeringWMO.nl | helpdesk@invoeringwmo.nl

TransitieBureau Wmo

t 070-340 6100

© Rijksoverheid | April 2014

Wat verandert er in 2015?

Vanaf 1 januari 2015 zijn gemeenten in het kader van de Wmo 2015 verantwoordelijk voor een diverse groep nieuwe cliënten met uiteenlopende behoeften aan ondersteuning. Veel van deze cliënten ontvangen nu al vormen van zorg en ondersteuning in het kader van de AWBZ. Om deze en nieuwe cliënten te kunnen voorzien van passende ondersteuning sluiten gemeenten komende maanden contracten met aanbieders.

Om tot adequate inkoopafspraken en contracten te komen is het van belang dat gemeenten bewust aandacht besteden aan een aantal stappen in het inkoopproces. Deze informatiekaart biedt inzicht in het stappenplan dat gemeenten kunnen gebruiken voor de inkoop van zorg en ondersteuning.

AMvB Continuïteit van de maatschappelijke ondersteuning

Op 24 januari 2014 is de AMvB Continuïteit van de maatschappelijke ondersteuning gepubliceerd die bepaalt dat de inkoopprocedure voor een opdracht tot levering van individuele voorzieningen ten minste drie maanden voor de ingangsdatum van die opdracht moet worden verleend. Deze AMvB regelt een minimale termijn voor het overleg tussen zittende (vertrekende) aanbieders en nieuwe aanbieders – met name over de overname van personeel – met oog op het behoud van de relatie tussen cliënt en hulpverlener. Voor gemeenten betekent dit dat de inkoopprocedure voor alle opdrachten voor ondersteuning in het kader van individuele voorzieningen, die per 1 januari 2015 ingaan, uiterlijk per 1 oktober 2014 afgerond moeten zijn.

Wat betekent dit voor gemeenten?

Op korte termijn

Om in het najaar van 2014 contracten af te kunnen sluiten zullen gemeenten tijdig moeten beginnen met het inkoopproces. Zo kan binnen het inkoopproces kan geprioriteerd worden op de continuïteit van kwalitatief en kwantitatief adequate ondersteuning.

Op lange termijn

Gemeenten kunnen in het inkooptraject ook afspraken maken over de wijze waarop de aanbieders binnen de kaders van de opdracht verder zullen innoveren vanaf 2015. Dit kan bijvoorbeeld door middel van een ontwikkelagenda waaraan gecontracteerde aanbieders zich committeren en waarin duidelijk wordt hoe de gemeente aankijkt tegen innovatie en welke bijdragen en inspanning van aanbieders hierin wordt verwacht.

De noodzaak en wenselijkheid om te prioriteren en de stappen die reeds zijn gemaakt met het uitwerken van beleid verschillen per gemeente. Het hanteren van een prioritering betekent overigens niet dat gemeenten en aanbieders niet in 2014 nieuwe vormen van ondersteuning (bijvoorbeeld in de vorm van nieuwe algemene voorzieningen) kunnen vormgeven.

Wat moet er in 2014 nog gebeuren?

Een inkoopproces bestaat uit de volgende globale hoofdstappen:

- a) Voorbereiding: prepareren en specificeren
- b) Uitvoering: selecteren en contracteren
- c) Afronding: implementeren.

De onderstaande figuur geeft de genoemde processtappen schematisch weer.

Vorbereiding: prepareren en specificeren

In de voorbereidende fase van een inkooptraject stelt de gemeente de kaders vast van het inkooptraject. Volgens het stappenplan dat is uitbracht door het TransitieBureau Wmo zitten gemeenten nu in deze fasen. Het vaststellen van kaders gebeurt aan de hand van het verkennen van de vraag en het aanbod en door het afbakenen en inrichten van het inkooptraject door middel van een inkoopstrategie. Ook formuleert de gemeente in deze fase de inkoopvraag door het specificeren van de ondersteuning. Omdat in deze fase van het inkooptraject alle belangrijke keuzes worden gemaakt en de basis wordt

gelegd voor de ondersteuning die cliënten vanaf 2015 ontvangen, moeten gemeenten voldoende tijd en aandacht aan deze fase besteden.

Belangrijke aandachtspunten die substantiële tijdsinvestering in de voorbereiding rechtvaardigen zijn:

1. **Samenwerking met andere gemeenten:** indien relevant dienen samenwerkende gemeenten voldoende tijd te reserveren voor afstemming over het gezamenlijke inkooptraject.
2. **Besluitvorming:** Om verschillende keuzes ten aanzien van de wijze van contracteren formeel te kunnen maken dient ook de bestuurlijke en ambtelijke besluitvorming in de planning te worden meegenomen. Zeker nu in verschillende gemeenten nieuwe bestuurders zijn aangetreden is dit een punt van aandacht.
3. **Uitwerking van beleid:** met het vertalen van het beleid naar de inkoopstrategie leggen de gemeenten in grote lijnen vast hoe de samenwerking met aanbieders de komende contractperiode verloopt. Een onvolledige of onjuiste vertaling en uitwerking in inkoopkeuzes kan leiden tot ongewenste situaties vanaf 2015 die mogelijk moeilijk te repareren zijn.
4. **Afstemming met cliënt en markt:** om tot een goede inkoopvraag te komen is het van belang dat gemeenten in de voorbereidende fase de inkoopvraag goed afstemmen met cliënten en aanbieders. Hiermee voorkomen gemeenten onrust over ondersteuning die niet aan de vereiste kwaliteit voldoet, niet aansluit op de behoefte van cliënten of ondersteuning die niet door de markt kan worden geleverd.

Uitvoering: selecteren en contracteren

Het doel van de uitvoering van het inkooptraject is het selecteren van de geschikte aanbieder(s). Cruciaal daarbij is dat gemeenten aanbieders de gelegenheid bieden om de inkoopvraag te begrijpen en een zo goed mogelijk aanbieder te doen. De uitvoerende fase van het inkooptraject draait om de communicatie met de markt over de inkoopvraag die op de markt is gezet. Belangrijke aandachtspunten hierbij zijn:

- a) De basis aanbestedingsbeginselen: gemeenten dienen (ook in een 2b procedure) objectief, transparant en non-discriminatoir te handelen.
- b) Redelijke termijn: ongeacht de procedure die de gemeente hanteert (Onderhands, Openbaar of Europese procedure) is het wenselijk dat de termijnen redelijk zijn. Het bestuderen van een inkoopdocumenten, het stellen van vragen en het schrijven van een offerte vraagt de nodige tijd. Voor een goed inkoopresultaat is het van belang dat gemeenten aanbieders de tijd geven om deze activiteiten goed uit te voeren.

Afronding: implementeren

Na het selecteren en contracteren van de meest geschikte aanbieder(s), kunnen aanbieders aan de slag met het implementeren van het contract. Voor de gemeente zijn onder andere de volgende aandachtspunten van belang:

- a) Indien zittende aanbieders geen contract krijgen, dan dient

de gemeente het overleg met nieuwe aanbieders over overname van personeel mogelijk te maken.

- b) Zo snel mogelijk na de definitieve opdracht verlening kan de gemeente in haar communicatie naar cliënten ook de uitslag van het inkooptraject meenemen.
- c) Ook de administratieve eisen ten aanzien van facturatie, management- en verantwoordingsinformatie dienen te worden uitgewerkt en ingericht.

Vragen en antwoorden

Wat kunnen gemeenten doen om vertraging in het inkooptraject te voorkomen?

Gemeenten kunnen vertraging voorkomen:

- Door het aanbrengen van een scherpe prioritering van activiteiten die in 2014 worden uitgevoerd in het kader van de transitie en activiteiten die vanaf 2015 worden opgepakt. Wellicht zijn er taken die nu heel belangrijk lijken maar die ook nog in 2015 kunnen worden uitgevoerd, waardoor er meer ruimte ontstaat voor de dingen die perse moeten gebeuren.
- Door aanbieders tijdig te betrekken bij de voorbereiding en uitvoering van het inkooptraject. Hiermee kunnen gemeenten voorkomen dat gedurende het inkooptraject bijstellingen en wijzigingen plaatsvinden die een vertraging met zich meebrengen.
- Door in de inkoopstrategie keuzes te maken die de kans op bezwaar door verliezende aanbieders verkleint. Bijvoorbeeld door niet te selecteren op aantal aanbieders, maar op kwalitatieve voorwaarden. Dit verkleint de kans op een kort geding (en dus uitloop aan de achterkant van het proces). Maar ook het eerder genoemde tijdig betrekken van aanbieders verkleint de kans op vertraging.

Waar vinden gemeenten meer informatie over het onderwerp?

Op www.invoeringwmo.nl zijn de volgende documenten over deze onderwerpen gepubliceerd:

- [AMvB Continuïteit van de maatschappelijke ondersteuning met Q & A's.](#)
- Informatiekaart over inkoopstrategie
- Informatiekaart over inkoopmodellen
- [Handreiking opdrachtnemer- opdrachtgeverschap](#)
- [Handreiking bekostigingsmodellen in de Wmo](#)
- Handreiking verantwoording
- [Handreiking sociale wijkteams in ontwikkeling. Inrichting, aansturing en bekostiging.](#)
- [Handreiking sturing en bekostiging van de tweede lijn.](#)